

Luku 18

Neuvostoliiton varjosta Euroopan unioniin

Oppikirjan sivut 154-161

Tehtävät kappaleesta 18.

1. Minkälaisia ongelmia Suomella oli ylläpitää itsestään kuvaa puolueettomana maana.
2. Miten ulkomaankauppa vaikutti Suomen ulkopolitiikkaan?
3. **Miten Suomen integroituminen länteen tapahtui? Tiivistä kehitys muutamaan lauseeseen tai tee kronologinen luettelo.**
4. Tulkitse pilakuvaa alla (myös oppikirjassa s. 157).

*Tehtävä 1: Pohdi, minkälaisia ongelmia Suomella oli ylläpitää itsestään kuvaa puolueettomana maana.

- **Tarve ottaa NL:n edut huomioon.**
- **YYA-sopimus: voiko maa, jolla on sotilassopimus suurvallan kanssa, olla puolueeton?**
- **Länsi näki Suomen NL:n satelliittina (käskyläisenä).**

→ **Termi suomettuminen**

- Kertoi siitä, että Suomea ei pidetty lännen silmissä täysin puolueettomana maana.

*Tehtävä 2:

Miten ulkomaankauppa vaikutti Suomen ulkopolitiikkaan?

Olennaista oli säilyttää hyvät kaupalliset suhteet sekä itään että länteen!

- Puolueettomuus tuki tätä ajatusta.

*Tehtävä 2:

Miten ulkomaankauppa vaikutti Suomen ulkopolitiikkaan?

1. Lännen markkinat puu- ja paperiteollisuudelle elintärkeitä.

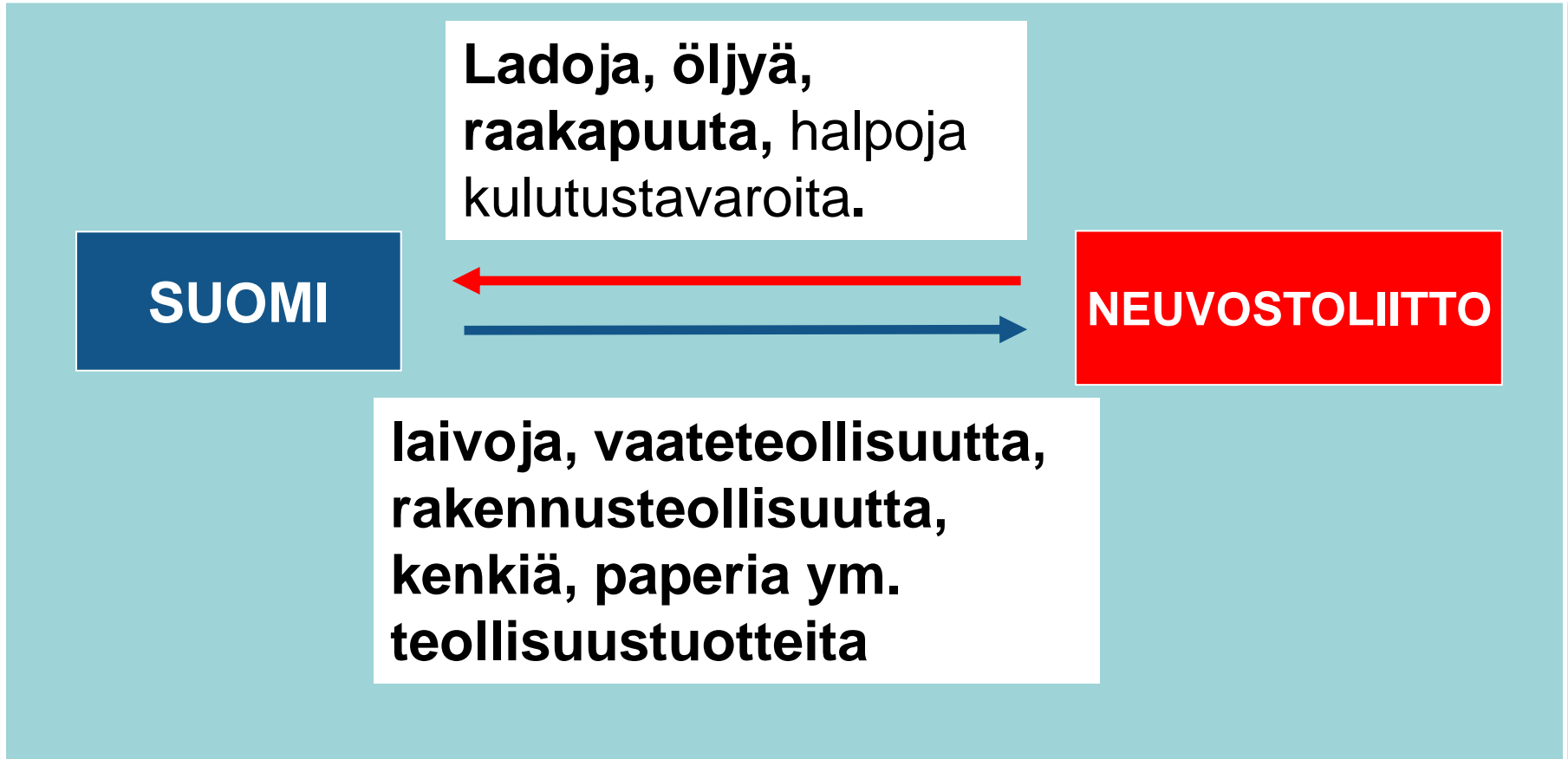
- Suomi sai Neuvostoliitolta luvan liittyä Eftaan (1961) EEC:hen (1973).
- Saatiin myös länsimaisia kulutustavaroita!

2. Itään lähinnä metalli- ja koneteollisuuden tuotteita sekä kulutustavaroita (esim. vaatteet)

- Tasapainon vuoksi Suomi myönsi Neuvostoliitolle aina samat edut – YYA.

Bilateraalinen kauppa oli Neuvostoliiton kauppamuoto, jota se kävi sosialistimaiden lisäksi Suomen ja Intian kanssa:

- tuonti ja vienti yhtä suurta rahassa mitattuna → **clearing-tili**
- määräajoin sovittiin vaihdettavien tavaroiden/palvelusten määrä

*Tehtävä 3: Miten Suomen integroituminen länteen on tapahtunut? Tiivistä kehitys muutamaan lauseeseen.

1. 1961 Suomi liittyi Eftaan ilman varsinaista jäsenyyttä ja päätösvaltaa.

2. 1973 Suomi liittyi EEC:hen ulkojäseneksi, sillä se halusi säilyttää kilpailukykynsä Euroopassa (vapaakauppa).

3. 1975 Suomi järjesti Etyk-kokouksen.

4. 1986 Eftan täysjäseneksi (ilman NL:n lupaa!).

5. 1992 YYA-sopimus päättyi.

6. 1995 Suomi EU:n jäsenmaaksi. Myös EMU:n (= eurot).

- **1990-l: Suomi NATO:n tarkkailijaksi ja "rauhankumppanuus"-jäseneksi.**
- **2023-: Suomi NATO:on**

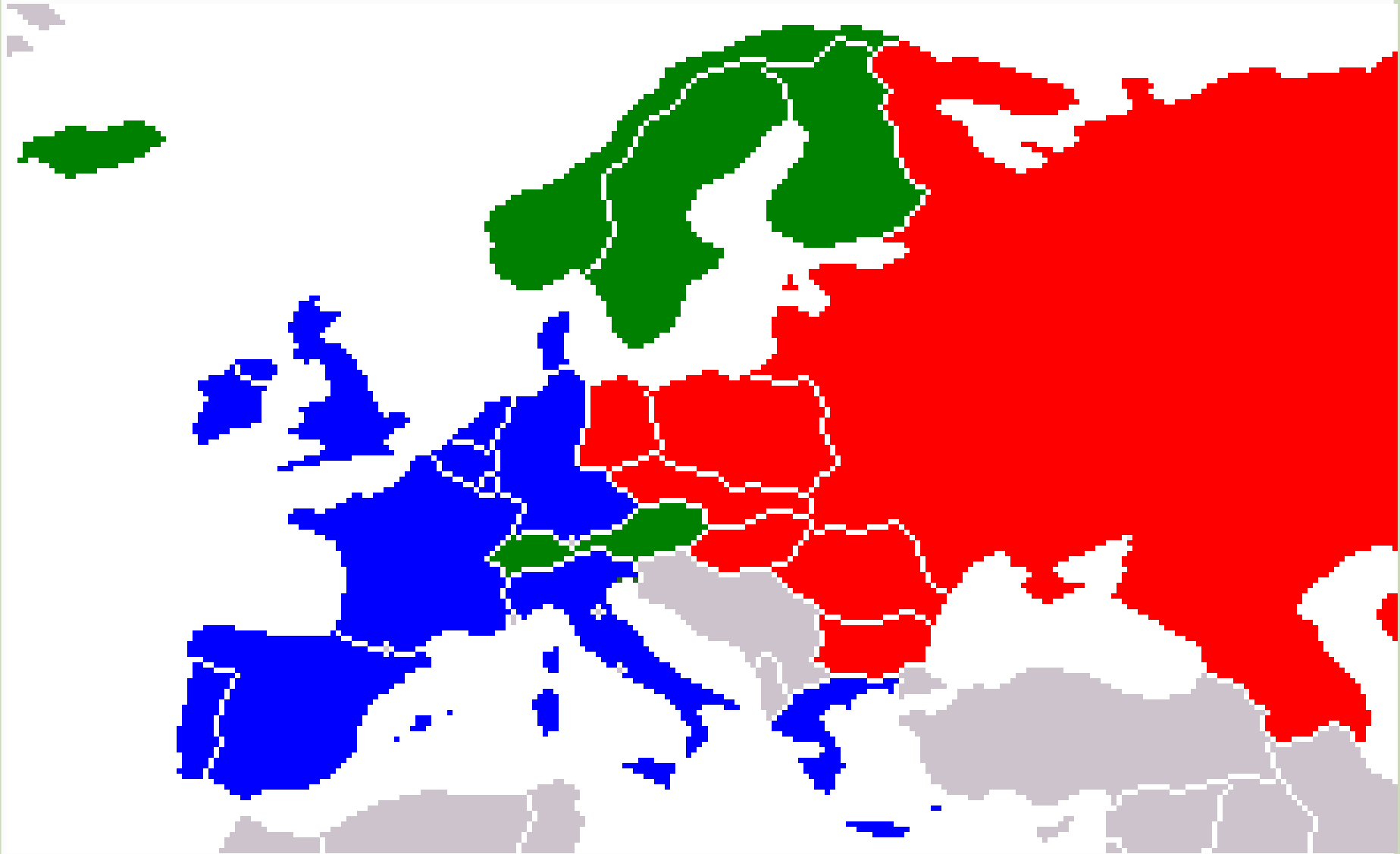
EFTA

ETYK

Kylmä sota loppuu 1989-1991

- Berliinin muuri murtuu
- Saksat yhdistyvät
- Neuvostoliitto hajoaa
- Kansandemokratiat vapautuvat
- Neuvostotasavallat itsenäistyvät
- **Pariisin rauhansopimus raukeaa!**
- **YYA-sopimus raukeaa!**
- **Uudet sopimukset! Myös länteen**

EEC, EFTA ja SEV 1980-I

EU 2022

Pilakuva on vuodelta 1995, jolloin Suomi liittyi unioniin.

- Suomen leijona irvailee venäläisille rajavartijoille.
- Venäläiset eivät oikein ymmärrä, mitä on tapahtunut, ja toinen heistä pitää suomalaisia tyhminä, kun he ovat ”menneet Eurooppaan”.
- ”Lällättävä” leijona antaa ymmärtää, että Suomi on vetänyt Neuvostoliittoa nenästä esittäessään hyviä ja luottamuksellisia välejä.

On syytä muistaa lähdekritiikki: kuva on kuulun suomalaisen pilapiirtäjän tekemä. Karin tulkinnan mukaan Suomi siis vaihtoi lännen leiriin heti, kun tuli tilaisuus.

NATO-maat 2022 - Suomi ja Ruotsi?

